

Sygn. akt V CZ 63/16

POSTANOWIENIE

Dnia 19 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc (przewodniczący)

SSN Iwona Koper (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa M. Sp. z o.o. w K.
przeciwko Skarbowi Państwa-Prokuratorze Apelacyjnej w (...)
o wydanie rzeczy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 19 października 2016 r.,
zażalenia strony powodowej M. Sp. z o.o. w K.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 20 czerwca 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**oddala zażalenie i zasądza od strony powodowej M. Sp. z o.o.
w K. na rzecz Skarbu Państwa Prokuratorii Generalnej Skarbu
Państwa kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem kosztów
postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 czerwca 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną powoda M. sp. z o.o. z siedzibą w K. z powodu jej nieopłacenia w następstwie oddalenia - jako bezzasadnego - wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że odpis postanowienia o oddaleniu wniosku powoda o zwolnienie od kosztów postępowania kasacyjnego został doręczony pełnomocnikowi w dniu 23 maja 2016 r., zatem termin do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej upłynął bezskutecznie 30 maja 2016 r.

W zażaleniu na to postanowienie skarżący wniósł o jego uchylenie i zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych. Wniósł również o rozpoznanie przez Sąd Najwyższy postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 maja 2016 r. w zakresie oddalenia jego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym. Skarżący zarzucił naruszenie art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (u.k.s.c.) przez oddalenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym, podczas gdy - w ocenie powodowej spółki - wniosek powinien być uwzględniony.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od skarżącego kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zwolnienie od kosztów sądowych stanowiące w istocie formę kredytowania przez Skarb Państwa wydatków obciążających z tego tytułu stronę ma charakter wyjątkowy. Zgodnie z art. 103 u.k.s.c. osoba prawna może uzyskać zwolnienie jedynie wówczas, gdy wykaze, że nie ma dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych. Jak podkreśla się orzecznictwie osoba taka, jeżeli nosi się z zamiarem wytoczenia powództwa powinna się do tego odpowiednio przygotować pod względem finansowym. Przedsiębiorca, który przewiduje konieczność wystąpienia na drogę sądową powinien, planując wydatki związane z działalnością

gospodarczą, uwzględnić potrzebę posiadania środków finansowych na prowadzenie procesu, traktując je równoważnie z innymi obowiązkami finansowymi (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2013 r., IV CZ 144/12, nie publ. i z dnia 28 maja 2013 r. V CZ 2/13, nie publ.).

Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym uznając, że uzasadniające go twierdzenie o braku środków na uiszczenie kosztów nie zostało wykazane. Ocenił, że w świetle przedłożonych do wniosku dokumentów i doświadczenia życiowego fakty podane we wniosku nie polegają na prawdzie.

Stanowisko to należy podzielić, wobec nie przedłożenia przez powoda dokumentów dających podstawę do uznania, że w chwili wniesienia skargi kasacyjnej nie miał środków na pokrycie kosztów postępowania kasacyjnego i w okresie trwania dotychczasowego postępowania w sprawie nie miał możliwości zgromadzenia środków na ten cel. Dokumenty (bilans i rachunek zysków) stwierdzają stan rzeczy istniejący na rok przed wniesieniem skargi kasacyjnej, nie zawierają wskazania podmiotu, którego dotyczą (raporty kasowe) i są niekompletne (brak deklaracji dotyczącej przychodów spółki w 2015 r., wyciągi bankowe dotyczą tylko jednego z deklarowanych kwartałów). W konsekwencji dokumenty te nie są zdatne i wystarczające do wykazania decydującego - zdaniem skarżącego - dla uzyskania zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej, faktu prowadzenia przez niego działalności gospodarczej ze stratą, która jest wynikiem braku przychodów, a nie kalkulacji wydatków na poziomie przewyższającym przychody.

Brak jest tym samym podstaw do podważenia zaskarżonego postanowienia odrzucającego skargę kasacyjną, od której nie została uiszczona należna opłata.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., oddalił zażalenie oraz stosownie do art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

